

Support Circles: ecogrammen vóór en na de migratie (of andere levensfaseovergangen)

Bij leeractiviteit 6.8

Inleiding

Naast het in kaart brengen van familierelaties kan het ook zinvol zijn om andere relaties/ steunfiguren in het kaart te brengen met behulp van een of meerdere ecogrammen. Met het instrument *Support Circles* (Erp en van Biene, 2013) breng je de belangrijke sociale contacten van een cliënt in kaart van vóór en na een bijzondere levensfaseovergang. Het is met name geschikt voor het in kaart brengen van verschillende steunende relaties vóór een migratie en na een migratie. De Support Circles houden rekening met verschillende leefgebieden. Het is als het ware een röntgenfoto van de twee netwerken (bijvoorbeeld vóór en na de migratie). Het maken van Support Circles is een eenvoudige techniek die verhelderend werkt voor de migrant en ondersteuner.

Voor de ondersteuner geldt dat deze een vertrouwensmoment creëert, proactief de dialoog voert, een moment neemt om verhalen te delen (narratieven) en de belangrijke zaken laat optekenen op een vel papier.

Het gaat in de Support Circles om familierelaties en om relaties met niet-familieleden waarmee de migrant een belangrijke persoonlijke verbinding heeft (gehad) zoals vrienden en oude kennissen en collega's. Ook meer 'zakelijke en formele' contacten worden opgenomen zoals collega's, belangenbehartigers, de arts, de rechter, de advocaat of de activiteitenbegeleider in het asielzoekerscentrum. De Support Circles laten in één oogopslag het verschil zien van vóór de migratie en na de migratie.

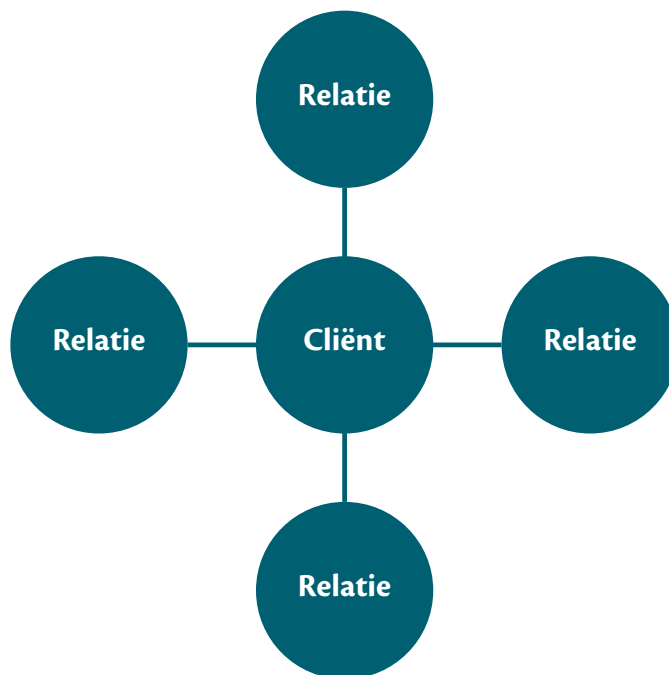
Doelen

- Je bent in staat om het Support Circles model toe te passen in praktijksituaties met cliënten met een andere etnische en/of maatschappelijke achtergrond.
- Je bent in staat om samen met betrokkenen een vertrouwensmoment te creëren en een dialoog te voeren waarin het levensverhaal van de cliënt centraal staat
- Je kunt naar aanleiding van de Support Circles doorvragen op een inviterende manier, waarbij je oog hebt voor de vraag achter de vraag.
- Je kunt doet een appel op beschermjassen van de cliënt door het laten ervaren van steunende relaties.
- Je coacht de cliënt – via de Support Circles – in het formuleren van concrete acties en doelen, waarbij inzet van eigen kracht en sociale netwerk centraal staan

Instructie

Het doel van de Support Circles is uiting te geven aan ervaringen in het verleden en het heden van verlies tot verrijking en het bespreken van tradities en rituelen. Het maken van de Support Circles helpt krachtbronnen en hulpbronnen te herinneren en dit heeft op zich al vaak een helend en lerend effect. Support Circles kunnen eenvoudig getekend worden. Je stelt de cliënt in de gelegenheid anderen uit te nodigen bij het gesprek aanwezig te zijn.

Het is aan te bevelen eerst met een medestudent of collega te oefenen alvorens je met cliënten in gesprek gaat over zijn ondersteunende relaties in het verleden en het heden aan de hand van deze methode.

Voorbeeld model Support Circles

Om extra nadruk te leggen op de relaties en de mate waarin er sprake was van ondersteunend contact kunnen verschillende pijlen worden gebruikt. Ook kun je onderscheid maken tussen man en vrouw (vierkanten en rondjes). Het gesprek over de sterk ondersteunende relatie (dikke pijl) staat steeds centraal. Als er bijvoorbeeld sprake is van een gespannen relatie of het gaat om iemand die je pas hebt leren kennen levert dit bepaalde gespreksstof op. De ondersteuner is in de gelegenheid door te vragen.

	Man
	Vrouw
	Sterk ondersteunend
	Zwak ondersteunend
	Wederzijds ondersteunend
	Stressvolle relatie
	Neutrale relatie

Soorten steun in de Support Circles

Vragen en doorvragen

Het stellen van vragen en doorvragen kan gaan over verschillende levensdomeinen :

- *Emotionele ondersteuning*: aandacht, liefde, betrokkenheid, medeleven
- *Cognitieve ondersteuning*: informatie, advies en feedback
- *Waardering*: waardering en bevestiging
- *Normatieve ondersteuning*: normen, waarden, gedragsadviezen
- *Sociaal contact*: informele en formele netwerk, relaties
- *Inclusie*: het gevoel ergens bij te horen, participeren
- *Praktische ondersteuning*: administratie, zorg, reparatie
- *Materiële ondersteuning*: geld, onderdak, goederen

Stap 1

Introductie Support Circles

- Je legt het idee uit: het maken van de Support Circles en wat het voor de cliënt kan opleveren.
- Je legt uit dat er een tekening wordt gemaakt.
- Je vraagt expliciet of de cliënt inzicht wil hebben in de relaties van voor en na de migratie.
- Je geeft aan dat het eigenaarschap van de Support Circles ligt bij de cliënt.

Stap 2

Support Circle Feedback

- Je vraagt de cliënt de relaties in kaart te brengen.
- Je stelt inviterende vragen: uitnodigen verhaal te vertellen van vóór de migratie.
- Je vraagt naar de typen relaties: vriendschappelijk, ondersteunend, gezellig, gespannen, neutraal, voegt niets toe, etc.
- Je bent alert op grenservaringen en grensuitingen: de cliënt bepaalt zelf wat hij of zij wil vertellen.
- Korte nabespreking en open vragen stellen: wat valt u op?

Stap 3

Je stapt over naar de Support Circle Feedforward: het heden en vooruitkijkend

- Je vraagt de cliënt de relaties in het hier en nu in kaart te brengen.
- Je stelt inviterende vragen: uitnodigen verhaal te vertellen van na de migratie.
- Je vraagt naar de typen relaties: ondersteunend, gespannen, neutraal, voegt niets toe, etc.
- Je bent alert op grenservaringen en grensuitingen: de cliënt bepaalt zelf wat hij of zij wil vertellen.
- Korte nabespreking en open vragen stellen: wat valt u op?

Stap 4

Nabespreken beide Support Circles

- Wat valt op als het gaat om het verschil tussen relaties voor en na de migratie?
- Wie hebt u nu het liefst om u heen?
- Waarover bent u tevreden? (zelf-erkenning)
- Wat vraagt extra aandacht?
- Waar zitten de leemten? Of valkuilen? Wat mist u?
- Wat komt nooit meer terug? (realiteitsbesef)
- Wat hebt u nodig?
- Wie kan u daarbij helpen (eigen kracht en inzet sociale netwerk)?

Literatuur

- Erp, M. van & M. van Biene & M. Heessels (2013). *Cultuursensitieve professionals. Een wereld van verschil overbruggen*. Nijmegen: Kenniscentrum HAN Sociaal. <http://docplayer.nl/331408-Cultuursensitieve-professionals-in-zorg-en-welzijn-een-wereld-van-verschil-overbruggen.html>
- www.youtube.com/watch?v=OqeWD37LgMU&feature=related
Wmo stripcolleges, deel 3 over sociale netwerkstrategieën
- www.youtube.com/watch?v=RjPmiG6ljwo&feature=related
Wmo stripcolleges, deel 5 over GGz en familiebeleid